

Европска
инвестициска банка | Глобално

АКТИВНОСТА НА ГРУПАЦИЈАТА ЕИБ ВО ЗАПАДЕН БАЛКАН

€213 мил.
Енергија

€11 мил.
Образование

€295,3 мил.
Транспорт

€151,3 мил.
Приватен сектор

€23 мил.
Вода и јавна хигиена

- ЕИБ Глобално, развојниот огранок на Европската инвестициска банка (ЕИБ), инвестираше 693 милиони евра во Западен Балкан во 2024 г., мобилизирајќи вкупно инвестиции повеќе од 3,1 милијарди евра. Од овие средства, 527 милиони евра се потпишани за заеми и 166 милиони евра за грантови.
- Одржливиот транспорт остана приоритет, со 295 милиони евра (43 % од вкупното кредитирање) потпишани за транспортниот сектор во 2024 година.
- Поддршката за инфраструктура за чиста енергија достигна рекордни 213 милиони евра.
- 151 милион евра беа обезбедени во 2024 година за да се поттикне растот, инклузивно отворање работни места и декарбонизација во приватниот сектор.

Во 2024 година, ЕИБ Глобално – инвестициската гранка на банката посветена на земји и региони надвор од Европската Унија – потпиша 693 милиони евра (527 милиони евра за заеми и 166 милиони евра за грантови) за Западен Балкан, поддржувајќи одржлив транспорт, чиста енергија, климатски активности, модернизација на училиштата и подобрен пристап до поволно финансирање за малите и средни претпријатија (МСП). Заедно со одржливиот транспорт, кој традиционално го зазема најголемиот дел од обемот на заеми на ЕИБ во регионот, проектите за чиста енергија сочинуваа 31 % од вкупното финансирање во 2024 година, достигнувајќи рекорд од 213 милиони евра. 77 % од вкупната инвестирана сума се искористи за поддршка на климатските активности и одржливоста на животната средина.

Во склоп на Инвестициската рамка за Западен Балкан, ЕИБ Глобално обезбеди 164 милиони евра во грантови од ЕУ, зајакнувајќи ја својата улога во Тим Европа со обезбедување финансиска поддршка за проекти за стратешка зелена и дигитална транзиција. Одбележувајќи [15 години од работењето](#) во 2024 година, рамката обезбедуваше клучна помош за локалните економии за напредок на процесот на пристапување кон ЕУ. ЕИБ Глобално, исто така, обезбеди грантови од 2 милиони евра во рамките на својата Иницијативата за јакнење на отпорноста на економијата.

Во согласност со новиот [План за раст](#) и [Фондот за реформи и раст](#) на Европската комисија, земјите од Западен Балкан напредуваат со своите реформски агенди во сите приоритетни области, како услов за пристап до 6 милијарди евра во грантови и заеми. ЕИБ Глобално ги поддржува овие напори со финансиски и советодавни услуги, со цел да се промовира социолошко-економскиот раст и регионалната пазарна интеграција.

75 милиони евра инвестирани во Црна Гора за железничката линија Бар-Подгорица-Врбница како дел од Тим Европа

ЕИБ Глобално
обезбеди **164 милиони евра** во грантови од ЕУ во рамките на Инвестициската рамка за Западен Балкан за клучни проекти во регионот

Зголемување на енергетската безбедност
Рекордни **213 милиони евра** инвестирани
во инфраструктура за чиста енергија за регионот во 2024 година

НАСОЧУВАЊЕ НА ЗЕЛЕНАТА ТРАНЗИЦИЈА

Зголемување на кредитирањето за обновлива енергија и модерна енергетска инфраструктура

Како дел од климатската банка на ЕУ, ЕИБ Глобално ги засили напорите за промовирање на зелената транзиција на Западен Балкан. Во 2024 година, ја поддржа [инсталацијата на 400.000 напредни броила за електрична енергија](#) во Србија, што ќе ги намали загубите на електрична енергија и ќе обезбеди сигурно снабдување со енергија. Друга глобална интервенција на ЕИБ вклучува 100 милиони евра за рехабилитација на постојните хидроцентрали за да се зголеми нивната ефикасност и производство, како и развој на понатамошни гринфилд-проекти за обновлива енергија во земјата.

Во рамките на иницијативата Глобална порта на ЕУ, ЕИБ Глобално ја поддржува [изградбата на соларна централа од 100 MW во близина на Приштина](#), Косово* и [ветерната електрана Влашиќ](#) во Босна и Херцеговина, во партнерство со германската банка за развој KfW. Овие проекти ќе ги задоволат енергетските потреби на речиси 50.000 домаќинства и ќе намалуваат 314.000 тони емисии на јаглерод диоксид секоја година.

* Оваа назнака нема да биде на штета на позициите за статусот и е во согласност со резолуцијата UNSCR 1244/1999 и Мислењето на Меѓународниот суд на правдата за прогласувањето независност на Косово.

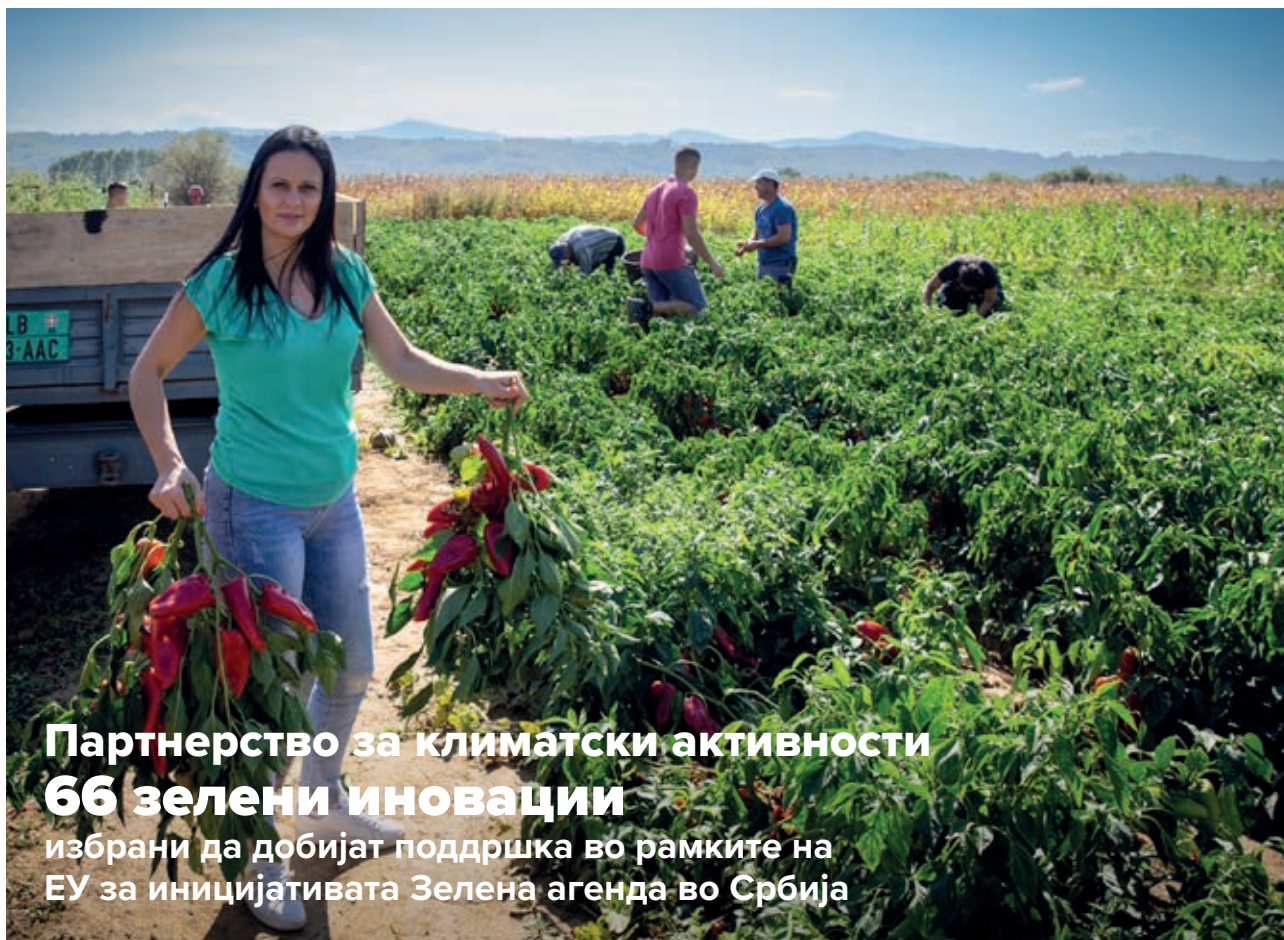
Мобилизирање одржливи инвестиции во приватниот сектор

ЕИБ Глобално обезбеди **нови финансиски можности** за да компаниите промовираат обновливи извори на енергија и одржливи проекти, во соработка со институциите за национален развој и комерцијалните банки од целиот регион. Како дел од 151 милион евра инвестирани во приватниот сектор во 2024 година, ја финансиравме **адаптацијата на фабриката Fiat Chrysler Automobiles во Србија** за производство на електрични возила, придонесувајќи за зелена трансформација на европската автомобилска индустрија.

Ја продолживме нашата **прва кредитна линија заснована на влијание**, охрабрувајќи ги малите фирми да обезбедат долгорочно вработување на жените, младите и ранливите групи. Ова иновативно финансирање доведе до **отворање нови работни места, можности за обука и развој на кариерата** во Србија и Босна и Херцеговина. Нашите кредитни линии за проекти за енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија веќе им помагаат на регионалните компании да ги декарбонизираат своите бизниси.

ЕИБ Глобално, исто така, помогна да се соберат средства за одржливост на животната средина, вклучително и преку **ЕУ за иницијативата Зелена агенда** во Србија. Нашата техничка помош им помага на компаниите, општините и локалните институции да ги зголемат своите иновативни идеи за борба против климатските промени. Во 2024 година, 14 решенија – со вкупна вредност од над 9 милиони евра – беа избрани за кофинансирање. Иницијативата, поддржана од Европската Унија и имплементирана од Програмата за развој на ОН во партнерство со Амбасадата на Шведска во Белград и ЕИБ, ќе добие дополнителни средства од владите на Шведска, Швајцарија и Србија.

Во рамките на **Платформата за развој на претпријатијата и иновации во Западен Балкан за отпорноста на малите бизниси**, Европскиот инвестициски фонд, подружница на Групацијата ЕИБ, обезбеди гаранции за регионалните банки со цел да мобилизираат заеми во вредност поголема од 750 милиони евра за околу 13.000 мали фирми, одржувајќи околу 180.000 работни места.

Партнерство за климатски активности

66 зелени иновации

избрани да добијат поддршка во рамките на
ЕУ за иницијативата Зелена агенда во Србија

Покренување нови одржливи проекти Приспособена техничка поддршка за нашите регионални партнери

Клучната улога на советодавните служби

Споделувањето експертиза и заеднички иницијативи што ги вклучуваат сите страни се од витално значење за постигнување на целите на зелената транзиција. ЕИБ Глобално ги поддржува клучните играчи во финансиските системи за да се справат со ризиците поврзани со климата и да го насочат протокот на финансии кон проекти отпорни на климата и со низок јаглерод. Оваа поддршка е достапна преку [програмата за Зелени финансиски системи](#) во Северна Македонија и Албанија.

Големите инфраструктурни проекти, исто така, имаат придобивки од техничката поддршка за нивните фази на подготовка и имплементација преку Инвестициската рамка за Западен Балкан и [Заедничката помош за поддршка на проекти во европските региони \(JASPERS\)](#), советодавна програма финансирана од Европската Унија и ЕИБ. Откако беше потпишан третиот мандат на JASPERS кон крајот на 2023 година, неговите експерти работеа на 32 советодавни задачи во Западен Балкан, покривајќи ги транспортот, водата, енергијата, урбаниот и дигиталниот сектор.

Европски инвестициски фонд

Се очекува дека гаранциите обезбедени во Западен Балкан во 2024 година ќе мобилизираат повеќе од **750 милиони евра** во заеми за околу **13.000** мали фирми, со што ќе се одржат околу **180.000 работни места**

РАЗВОЈ НА ВЕШТИНИ

Модернизација на училиштата

Финансиската и техничката поддршка што ја обезбедивме на [Програмата за образование на Црна Гора](#) помогна да се обноват и дигитализираат училишта, олеснувајќи го современото образование и часовите со компјутери. Во Србија, преку [проектот „Поврзани училишта“ финансиран од ЕИБ Глобално](#), повеќе од 3.800 училишта се опремени со пристап до брз интернет, од кој придобивки имаат повеќе од 730.000 ученици и 100.000 наставници.

КЛИМАТСКИ АКТИВНОСТИ

Подобрување на железничките и водните мрежи

Во согласност со [Патоканот на климатската банка](#) на Групацијата ЕИБ, ЕИБ Глобално обезбедува финансиска и техничка помош за одржливи проекти за да ги направи транспортните системи поаметни, побезбедни, почисти и повеќеначински. Како дел од овие напори, успешно беше отстранет [потонат пловен објект](#) од реката Дунав во близина на пристаништето во Прахово, Србија, а две преводници беа повторно изградени во близина на клисурата Железни порти, овозможувајќи премин на поголем обем на стока и пловни објекти.

Во 2024 година, потпишавме заеми за реновирање на [железничките линии што ги поврзуваат Бар, Подгорица и Врбница во Црна Гора](#) и помеѓу [Вора во Албанија до границата со Црна Гора](#), обезбедувајќи 161 милион евра во грантови овозможени преку Инвестициската рамка за Западен Балкан. Подобрувањата на инфраструктурата долж проширената трансевропска транспортна мрежа ќе го зголемат железничкиот капацитет и ќе ја подобрат ефикасноста и безбедноста, а истовремено ќе промовираат премин од патишта кон поодржливи форми на транспорт.

Изградбата на нов автопат долж Коридорот Vc во Босна и Херцеговина помага да се намали зачестеноста на несреќите. [Центарот за контрола на сообраќајот во близина на Зеница](#) користи напреден систем за следење за приспособување на ограничувањата на брзина и сообраќајната сигнализација врз основа на временските и патните услови. Во 2024 година, потпишавме грант од 79 милиони евра од ЕУ за изградба на делницата Медаково-Поприкуше од Коридорот Vc. Покрај тоа, свечено беше отворен и [мостот Херцеговина, кој се простира на речиси 1 километар преку реката Неретва](#).

ЕИБ Глобално, исто така, продолжи да ја поддржува безбедноста на воздушниот сообраќај, со ново финансирање за Агенцијата за воздухопловни услуги на Србија и Црна Гора. Оваа финансиска операција ќе помогне да се надградат стандардите за безбедност и ефикасност и да се подобри соработката со EUROCONTROL за да се направи управувањето со воздушниот простор во Европа поинтегрирано и поефикасно.

Одржливи градови и региони

Помагањето на градовите и општините да се справат со загадувањето и да станат поотпорни на климатските промени остана приоритет на ЕИБ Глобално во 2024 година. Благодарение на грантот од ЕУ од 22,5 милиони евра, неколку општини во Црна Гора ќе имаат придобивки од одржливите системи за водоснабдување и отпадни води, подобрувајќи ги условите за живот на 30.000 луѓе. Во Северна Македонија, успешното завршување на уште еден проект ќе обезбеди подобар пристап до услугите за вода и отпадни води за повеќе од 1 милион луѓе во 80 општини.

Во Босна и Херцеговина, Сараево воведо нови [најсовремени трамваи](#) за да ги замени своите 40 години стари залихи. Ова подобрување ќе обезбеди пофункционален и попристапен транспорт и почиста средина за жителите. Во рамките на [Градскиот климатски финансиски фонд](#), на неколку градови во Западен Балкан им беше доделена техничка помош за да ги развијат своите стратегии за климатски активности и енергетска ефикасност.

Вкупни достигнувања на Групацјата ЕИБ во 2024 година

Вкупно финансирање на Групацјата
ЕИБ од **88,8 милијарди
евра**
вклучувајќи

68,2 милијарди евра
во финансирање од ЕИБ во рамките
на ЕУ

8,4 милијарди евра
во финансирање од ЕИБ надвор од
ЕУ

14,4 милијарди евра
во финансирање од ЕИФ

(вкупната сума вклучува 2,2 милијарди евра
во заеднички операции на ЕИБ/ЕИФ)

Климатски активности
57 % од вкупното финансирање
на Групацјата ЕИБ или

50,7 милијарди евра

Социјална кохезија

Повеќе од 48 % од вкупното финансирање на
Групацјата ЕИБ
во рамките на ЕУ

или **38,3 милијарди
евра**

Вкупната инвестиција поддржа
350 милијарди евра

Иновација,
дигитализација и човечки капитал
19,8 милијарди евра

КОНТАКТИ ЗА КАНЦЕЛАРИИТЕ НА ПРЕТСТАВНИШТВАТА

Регионално
претставништво
за Западен Балкан
Vladimira Popovića 38,
Belgrade
+381 11 3121756
b.belgradeoffice@eib.org

Претставништво на ЕИБ
за Северна Македонија
Sv. Kiril i Metodij 52b
1000 Skopje
+389 23248517
skopje@eib.org

Претставништво на ЕИБ
за Албанија
Rruga Papa Gjon Pali II
Tirana, Albania
+355 42228320
tirana@eib.org

Претставништво на ЕИБ
за Босна и Херцеговина
Skenderija 3a
71000 Sarajevo
+387 33254792
sarajevo@eib.org

КОНТАКТИ ЗА МЕДИУМИТЕ

European Investment Bank
98-100 boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg
info@eib.org
www.eib.org

✂ | x.com/EIB

f | facebook.com/EuropeanInvestmentBank

▶ | youtube.com/EIBtheEUBank

Гордана Ковачевиќ
+381 60 323 3435
+381 11 3121756
g.kovacevic@ext.eib.org

Секретаријат за печатот
+352 4379-1
+352 4379-61000
press@eib.org